

Πλάτωνας

- Ο Κόσμος, και ο,τι αυτός περιεχει, είναι ατελές αντίγραφο μιας ιδέας ή ενός σχεδίου που έχει ο Δημιουργός στο μυαλό του
- Επίπεδο ιδεών ή ειδών και υλικό επίπεδο. Σ'αυτά χωρίζεται ο κόσμος
- Πλατωνικά είδη: Αϋλα, ακατάληπτα απο τις αισθήσεις, αιώνια, αμετάβλητα, δεν έχουν τοποθεσία, υπάρχουν αντικειμενικά
- Υλικός κόσμος: ατελής, παροδικός, λιγότερο πραγματικός
- Είδη: υπάρχουν πρωτογενώς
- Υλικά αντικείμενα: υπάρχουν δευτερογενώς
- Οι άνθρωποι είναι ψυχές φυλακισμένες σε σώματα
- Για να πάμε σε ανώτερες πραγματικότητες πρέπει να αποδράσουμε από τα δεσμά της αισθητηριακής εμπειρίας

Συνέπειες

- Ο Πλάτων εξίσωσε τα είδη με την υποκειμενική πραγματικότητα
- Συμβίβασε τη μεταβολή με τη σταθερότητα
- Επεξεργάστηκε ταυτόχρονα γνωσιολογικά θέματα

Στον Τιμαίο

- Σφοδρή αντίθεση Πλάτωνα προς ορισμένες απόψεις τις προσωκρατικής σκέψης
- Η τάξη και η ορθολογικότητα του κόσμου επιβάλεται από το Δημιουργό
- Δημιουργός: αγαθός τεχνίτης, ελλογός θεός, αγωνίζεται ενάντια στους εγγενείς περιορισμούς των υλικών, παραλαμβάνει το χάος και επιβάλλει την τάξη σύμφωνα με ένα ορθολογικό σχέδιο, δεν ελέγχει της ιδιότητες των υλικών, δεν είναι παντοδύναμος, είναι όμως υπερφυσικό ον, βρίσκεται εκτός του κόσμου που κατασκεύασε
- Ο Πλάτων χρησιμοποιεί τα 4 στοιχεία: γη, νερό, αέρα, φωτιά
- Ανήγαγε τα 4 στοιχεία σε τρίγωνα
- Τρίγωνα => Δισδιάστατα => Αϋλα
- Φωτιά <=> Τετράεδρο
- Αέρας <=> Οκτάεδρο
- Νερό <=> Εικοσάεδρο
- Γη <=> Κύβος (Εξάεδρο)
- Κόσμος <=> Δωδεκάεδρο
- Μεταλλάσσονται τα στοιχεία από το ένα στο άλλο
- Μαθηματικοποιείται η φύση
- Δεν υπάρχει τίποτα άλλο εκτός από σχήμα
- Η γη είναι σφαιρική και περιβάλλεται από το σφαιρικό κάλυμμα των ουρανών
- Καθορίζονται οι τροχιές άλλων πλανητών
- Ο Ηλιος περιστρέφεται γύρω από τη Γη μια φορά το χρόνο σε ελλειπτική τροχιά
- Η Σελήνη περιστρέφεται γύρω από τη Γη μια φορά το χρόνο
- Το ίδιο και άλλοι πλανήτες αλλα σε διαφορετικούς ρυθμούς
- Συνολική κίνηση πλανητικών σωμάτων: ελικοειδής
- Οι ανωμαλίες των πλανητικών κινήσεων εξηγούνται με τη σύνθεση ομοιόμορφων κυκλικών κινήσεων
- Θεωρία όρασης: οπτικό πυρ εκρέει από τα μάτια, αντιδρά με οπτικό φως και δημιουργεί

- οπτική δίοδο που μεταβιβάζει την κίνηση του αντικειμένου στην ψυχή του παρατηρητή
- Ο κόσμος είναι έμβιο ον
- Στο κέντρο του κόσμου είναι η ψυχή του
- Κόσμος: Σφαιρικός και περιστρεφόμενος κυκλικά
- Η κοσμική ψυχή υπεύθυνη για τις κινήσεις του κόσμου
- Περιγράφει έμψυχο κόσμο ιδιαίρισμένο από το λόγο, με παρουσία θεοτήτων (Δημιουργός και ουράνια σώματα), η οποία εξασφαλίζει και ερμηνεύει την τάξη και την ορθολογικότητα του κόσμου

Αριστοτέλης

- Τα αντικείμενα έχουν αυτόνομη ύπαρξη
- Ο ιδιότητες των ατομικών αντικειμένων δεν έχουν ανεξάρτητη και ξεχωριστή ύπαρξη στον κόσμο των ιδεών, αλλά ανήκουν στο αντικείμενο
- Κάθε ιδιότητα είναι ιδιότητα κάποιου πράγματος
- Το πράγμα ονομάζεται υποκείμενο της ιδιότητας
- Μορφή: Σχετίζεται με ιδιότητες
Υλη: Σχετίζεται με υποκείμενο των ιδιοτήτων
- Η απόκτηση γνώσης γίνεται με την αισθητηριακή εμπειρία => Αν επαναληφθεί => Μνήμη + “ενορατική” σύλληψη => Διάκση καθολικών χαρακτηριστικών των πραγμάτων
- Προσανατολισμένος προς τη σύλληψη του καθολικού, η οποία όμως πρέπει να ξεκινήσει από τα καθέκαστα
- Ο,τι μαθαίνουμε μέσω αυτής της διαδικασίας δεν είναι αληθινή γνώση αν δεν έχει λογικά παραγωγική μορφή
- Χρησιμοποίησε χοντρικές και καθιερωμένες μεθόδους
- Η μεταβολή είναι πραγματική
- Η μορφή μεταβάλλεται αλλά η ύλη είναι σταθερή
- Μεταβολή μορφής γίνεται μέσω ζεύγους αντιθέτων
- Μεταβολή => Περιορίζεται στο στενό διάδρομο που συνδέει ζεύγη αντιθέτων => Φανερώνει τάξη παντού
- Ζευγος αντιθέτων:
- 1)Μορφή προς επίτευξη
2)Απουσία ή ελλειψη μορφής
- 3 Κατηγορίες του “είναι”:
1)Μη-είναι
2)Είναι δυνάμει
3)Είναι ενέργεια
2,3}=> Μεταξύ αυτών των 2 γίνεται μεταβολή
- Κόσμος εύτακτος, τα πράγματα σ'αυτον συμπεριφέρονται προβλέψιμα, δηλαδή σύμφωνα με τη φύση τους
- Η θεωρεία δεν ισχύει για τεχνητά αντικείμενα
- Η φύση των σύνθετων οργανισμών είναι ενοποιημένη ως μια και ενιαία και όχι ως σύνθεση των φύσεων των επιμέρους συστατικών του οργανισμού
- 4 αίτια μεταβολών: Η μορφή που προσλαμβάνει το αντικείμενο, η ύλη που διατηρείται κατά την μεταβολή, αυτό που προκαλεί την μεταβολή και ο σκοπός της μεταβολής (ειδικό, υλικό, ποιητικό, τελικό αίτιο αντίστοιχα)
- Το τελικό αίτιο δεν εμφανίζεται κατ'αναγκη στο τέλος
- Ο κόσμος του Αριστοτέλη: Εύτακτος, οργανωμένος, με σκοπιμότητα κάθε πράγμα σ'αυτόν εξελίσσεται σύμφωνα με τη φύση του

- Το σύμπαν είναι αιώνιο: Τεράστια σφαίρα, χωρισμένη σε ανώτερη και κατώτερη περιοχή από ένα σφαιρικό κέλυφος (σ' αυτό βρίσκεται η Σελήνη)
- Πάνω από σελήνη: Ουράνια περιοχή: Αιώνια και αμετάβλητη
Σελήνη: Έχει ενδιάμεση φύση
Κάτω από τη Σελήνη: Γήινη περιοχή: Φθείρεται και μεταβάλλεται
- Αφού στον ουρανό γίνονται αιώνιες αμετάβλητες κινήσεις, ο ουρανός δεν αποτελείται από τα 4 στοιχεία της Γης αλλά από ένα πέμπτο στοιχείο, τον αιθέρα
- Ουράνια περιοχή: Δεν έχει κενό, διαιρείται σε ομόκεντρα σφαιρικά κελύφη, που φέρουν τους πλανήτες
- Συμφώνησε με τα 4 στοιχεία Πλατωνα: Φωτιά, γη, αέρας, νερό
- Δεν χρησιμοποίησε μαθηματικά για να περιγράψει τα δομικά υλικά του κόσμου αλλά κάποιες αισθητές ιδιότητες
- Ψυχρό + Ξηρό = Γη
Ψυχρό + Υγρό = Νερό
Θερμό + Ξηρό = Φωτιά
Θερμό + Υγρό = Αέρας
- Μ' αυτόν τον τρόπο εξηγούνται και οι μεταβάσεις από μία ουσία σε μία άλλη
- Ο κόσμος δεν έχει κενό χώρο
- Το σύμπαν είναι πλήρες και δεν περιέχει κενό χώρο
- Ελαφρύτητα: Αντίθετη ιδιότητα της βαρύτητας
- Φυσική τάση της Γης να κινείται προς το κέντρο του σύμπαντος => Είναι διατεταγμένη συμμετρικά γύρω από αυτό το σημείο
- Η Γη ρίχνει κυκλική σκιά στη Σελήνη κατά τις εκλείψεις
- Η κίνηση από βορρά προς νότο αλλοιώνει τη φαινομενική θέση των αστερών
- Ο κόσμος του Αριστοτέλη είναι ένας κόσμος τύπου
- Δεν υπάρχει κίνηση χωρίς κινούν
- Κίνηση:
 - 1) Προς το φυσικό τόπο του σώματος που κινείται (φυσική κίνηση)
 - 2) Προς οποιαδήποτε άλλη κατεύθυνση (εξαναγκασμένη κίνηση)
- Στη φυσική κίνηση, κινούν: φύση σώματος
Όταν φτάσει στον φυσικό του τόπο, κίνηση σταματά
Στην εξαναγκασμένη κίνηση, κινούν: εξωτερική δύναμη
Όταν η εξωτερική δύναμη σταματήσει, κίνηση σταματά
- Κατανόηση της ουσιάδους φύσης κάθε πράγματος
- Στην ουράνια σφαίρα => Συνεχης, ομαλή κίνηση
- Ήλιος: Κινείται αργά, σε εκλειπτική τροχιά
- Σελήνη: Σε εκλειπτική τροχιά, αλλά κινείται ταχύτερα
- Το ίδιο και άλλοι πλανήτες αλλά με διαφορετικές ταχύτητες
- Πλανήτες => Βρίσκονται στην ουράνια περιοχή => η οποία αποτελείται από αιθέρα => αιώνια κίνηση => φυσική κίνηση => την προκαλεί ακίνητο κινούν => "Πρώτο Κινούν" => Εμψυχος θεός => Είναι απολύτως ενεργός, ολοκληρωτικά απορροφημένος στην νοητική επισκόπηση του εαυτού του, δεν καταλαμβάνει τόπο, είναι ξεχωριστός από τις σφαίρες τις οποίες κινεί
- Το Πρώτο Κινούν είναι το αντικείμενο επιθυμίας των ουράνιων σφαιρών
- Κάθε ουράνια σφαίρα είχε το δικό της Πρώτο Κινούν